

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร

ศิริพร ภารา*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตาม เพศ และ อายุ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 265 คนซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วใช้ วิธีการการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.8 – 1 ซึ่งได้เท่ากับ 0.93 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .89 ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลด้วยตนเองระหว่าง วันที่16 – 27 เมษายน พ.ศ. 2560 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว(One-way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาครโดยภาพรวมและด้านการจัดการเรียนการสอนไม่พบความแตกต่าง แต่ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และ ด้านการตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียนมีความแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปทดสอบรายคู่ โดยวิธีทดสอบ Scheffe

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม , ผู้ปกครอง , การจัดการศึกษา

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์ทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม ค่านิยม ความคิด การประพฤติปฏิบัติตน และการศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวของสังคมได้ ดังนั้นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์จึงควรได้รับการปฏิรูปเพื่อให้การศึกษาได้พัฒนาคนให้สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้คนมีความสามารถที่จะประกอบอาชีพการงานอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมแบบสมานฉันท์ เข้าใจซึ่งกันและกัน มีน้ำใจ มีความรักความเมตตา ทำให้คนในสังคมใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาที่ผ่านมาในอดีตมีปัญหาหลายประการที่ไม่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เนื่องจากในอดีตการจัดการศึกษาจะรวมอยู่ที่ส่วนกลาง แต่ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษานั้นเป็นการกระจายอำนาจการศึกษาโดยการโอนอำนาจการศึกษาจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น และโรงเรียน ดังนั้นชุมชนท้องถิ่นและโรงเรียนจึงควรมีอำนาจในการบริหารจัดการกับทรัพยากรทั้งหลาย สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่ความสำเร็จของการกระจายอำนาจ หากส่วนกลางมอบแต่ความรับผิดชอบให้แก่ชุมชน ท้องถิ่น และโรงเรียนแต่ไม่มีอำนาจในการปฏิบัติ การกระจายอำนาจก็เกิดได้ยาก และยังคงเป็นปัญหาต่อการจัดการศึกษาของไทยอยู่ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2537 : 47)

หลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (มาตรา 8) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ตลอดจนให้สิทธิแก่ผู้ปกครองในการได้รับสิทธิด้านการสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษา (มาตรา 13) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544 : 6-8)

จากหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จะเห็นได้ว่าความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะผู้ปกครอง มีความเชื่อว่าผู้ปกครองคือครูที่ดีที่สุดของผู้เรียน มีทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้เรียนต้องการ ทั้งความปรารถนาดีต่ออนาคตของบุตรหลานตนเอง การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถจัดการศึกษาในครอบครัวได้ นั่นคือบทบาทที่สำคัญมากสำหรับผู้ปกครอง (รุ่ง แก้วแดง, 2545: 1-2) การมีส่วนร่วมของครอบครัวหรือ

ผู้ปกครองจึงมีความสำคัญ และจำเป็นมากที่จะพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ขณะเดียวกันครอบครัวหรือผู้ปกครองมีส่วนในการร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมมือช่วยเหลือก็จะทำให้คนในปกครองได้เรียนรู้ในสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการเพื่อใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันไปด้วย

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความเข้มแข็งของชุมชน เพราะเป็นกลไกหลักที่ทำหน้าที่ถ่ายทอด และพัฒนาระบบค่านิยมและกิจกรรมของคนในชุมชน ชุมชนจะดำรงรักษาความเข้มแข็งไว้ได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกระบวนการศึกษาและเรียนรู้ของบุคคลในชุมชน สถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคคลในชุมชนให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต เกิดศักยภาพมากขึ้นในการดำรงชีวิต มีทักษะการแก้ไขปัญหา จัดการปัญหา สามารถพัฒนาตนเองและสังคม การจัดการศึกษาของสถานศึกษาต้องสอดคล้องกับความต้องการการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน สถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชน เปิดโอกาสให้บุคคลในชุมชนได้ร่วมคิด ร่วมเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ ร่วมการเลือกสรร ร่วมดำเนินการ การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ควรมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่แนวทางของการพัฒนาความสามารถทางสมองของผู้เรียน เพื่อตอบสนองต่อตัวผู้เรียน และความเข้มแข็งของชุมชน (สมศักดิ์ สันธุระเวช, 2542 : 168)

การจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ หากผู้ปกครองไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาของบุตรหลานซึ่งอาจเป็นเพราะผู้ปกครองเข้าใจว่าตัวเองไม่รู้ ไม่มีความสามารถ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาของโรงเรียน ทางโรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองตระหนักถึงคุณค่าของตัวเอง บทบาทของสมาคมผู้ปกครองและครู ควรช่วยเหลือครู ในเรื่องต่าง ๆ ที่เห็นว่า จะส่งผลกระทบต่อนักเรียน ผู้ปกครองและครูควรร่วมมือกันเพื่อพิจารณาว่าครูต้องการอะไร พ่อแม่ต้องการอะไร ทำให้เกิดการยอมรับร่วมกัน ความร่วมมือระหว่างครอบครัวและโรงเรียนเป็นความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมในฐานะของเพื่อนมิตร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฟังพาดูอาศัยกัน และบางครั้งอาจต้องแบ่งงานกันทำตามบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของตัวเอง

โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร ลักษณะเปิดสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่มีประชากรค่อนข้างหนาแน่นในเมือง อาชีพของผู้ปกครองค่อนข้างหลากหลาย จึงมุ่งหวังให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการให้แก่เด็กและได้รับการศึกษาให้มากที่สุด เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่สนับสนุนให้นักเรียนได้ศึกษาในระดับที่สูงกว่าภาคบังคับ ปัจจุบันทางโรงเรียนมีการสอดแทรกการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองลงไปในจัดการเรียนการสอนในหลายวิชา เช่นให้ผู้ปกครองได้รับรู้ข่าวสารต่าง ๆ และโครงการที่โรงเรียนจัดผ่านทางวารสารของโรงเรียน ผู้ปกครองรับรู้การทำการบ้าน รายงาน การเข้ามาเป็นวิทยากรสอนนักเรียนในเรื่องที่ผู้ปกครองชำนาญ การเข้าร่วมกิจกรรมกระชับความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เป็นต้น โดยภาพรวมผู้ปกครองยังขาดความร่วมมือในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งดูได้

จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน เช่นงานวันพ่อ วันแม่ การประชุมผู้ปกครอง หรือกิจกรรมอื่นๆที่ทางโรงเรียนได้เชิญให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม ก็มักจะมีผู้ปกครองส่วนน้อยที่มาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ผลกระทบที่เกิดขึ้นในโรงเรียนคือ โรงเรียนไม่สามารถทราบปัญหา และความต้องการในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง ว่าต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาแบบใด และนักเรียนได้รับที่เรียนอยู่ในโรงเรียนได้รับความรู้อะไรบ้าง

จากเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาซึ่งเป็นครูโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) นำผลการศึกษาไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาที่ให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร โดยจำแนกตามเพศ และอายุ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายบริหาร โรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 850 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 265 คน ซึ่ง

กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศของผู้ปกครอง แบ่งเป็น ชาย หญิง
2. อายุของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ น้อยกว่า 29 ปี , 29 – 35 ปี และ 36 ปีขึ้นไป

ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
2. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน
3. การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน
4. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เขยวิทยาทาน) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และอายุแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

ด้านที่ 1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวน 8 ข้อ

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน จำนวน 7 ข้อ

ด้านที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน จำนวน 8 ข้อ

ด้านที่ 4 การตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียน จำนวน 8 ข้อ

ลักษณะแบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมาก

3 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปานกลาง

2 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับน้อย

1 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับน้อยที่สุด

จากนั้นแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์แบบสอบถาม จัดทำข้อมูลลงรหัสข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์เปรียบเทียบเพศของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ t-test และ เปรียบเทียบอายุผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ One –Way Analysis of Variance

ตอนที่ 2 สอบถามในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เชยวิทยาทาน) ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน และด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำแนกตามเพศ และ อายุโดยทดสอบสมมติฐานดังนี้

3.1 สมมติฐานที่ว่า “ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เชยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษานครสมุทรสาคร แตกต่างกัน” ทดสอบโดยใช้ t – test แบบ Independent Sample

3.2 สมมติฐาน“ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เชยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษานครสมุทรสาคร แตกต่างกัน” ทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance)

3.3 ทบสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่ระบุ โดยวิธีทดสอบ Scheffe ในกรณีที่ผลการทดสอบสมมติฐาน ให้ค่าแตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปเป็นข้อๆ ได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมและด้านการจัดการเรียนการสอนไม่พบความแตกต่าง แต่ด้านที่ 1 ที่ 3 และ 4 มีความแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงนำไปทดสอบรายคู่ โดยวิธีทดสอบ Scheffe พบว่าผู้ปกครองที่มีช่วงอายุ 36 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร มากกว่าผู้ปกครองที่มีอายุน้อยกว่า 29 ปี และ ช่วงอายุ 29-35 ปี

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจะนำมาอภิปราย เป็นรายด้านดังดังนี้

ด้านที่ 1 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกิจกรรมเสริมหลักสูตรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สารสำคัญของกิจกรรมจะอยู่ในขอบข่ายเนื้อหาที่เน้นการพัฒนาทักษะกระบวนการคิด การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น และการมีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม โดยทั่วไปการเข้าร่วมกิจกรรมมักเป็นไปโดยความสมัครใจมากกว่าถูกบังคับให้เข้าร่วม ซึ่งกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ผู้ปกครองจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียน เช่น กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ และกิจกรรมต่างๆตามคำร้องขอของโรงเรียน อีกทั้งผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในการ ส่งเสริม สนับสนุน เสนอแนะแหล่งการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน และในบางกิจกรรมผู้ปกครองก็ยังมีโอกาส จัดหา สนับสนุน ทุน วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ ซึ่งมักเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านสังคมหรือการบำเพ็ญประโยชน์ และยังมีส่วนร่วมในการประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนั้นจึงส่งผลให้ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งมีความสำคัญในการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพราะเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้ปกครองจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมกับทางโรงเรียนซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ สุวัฒน์ วิวัฒน์ชานนท์ (2548) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาการมีส่วนร่วมในงานกิจการนักเรียนของผู้ปกครองโรงเรียนเซนต์คาเบรียล ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินและสิ่งของสำหรับนำไปจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้ปกครองมีความพึงพอใจการจัดกิจกรรมนักเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้น

ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนถือเป็นเรื่องหลักของทางโรงเรียนจึงจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้มีผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ การส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้ปกครอง จึงเป็นภารกิจที่โรงเรียนที่จะต้องทำให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาของลูก ความสำเร็จของลูกในอนาคตก็เกิดขึ้นได้จากความช่วยเหลือของผู้ปกครอง เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เข้าใจความต้องการของลูกมากกว่าใคร จึงเป็นผู้ที่มีโอกาสช่วยเหลือดูแลลูกได้ดีที่สุด ดังนั้นหากพ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาแก่โรงเรียน ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งกับตัวนักเรียน ซึ่งหน้าที่ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมสนับสนุนเสนอแนะกิจกรรมการเรียนการสอน การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน การส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และส่งเสริม ติดตามการเรียนของนักเรียน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกับทางโรงเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิภา วาจาสิทธิ์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลระยอง ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลระยอง โดยรวมในระดับมาก ความต้องการของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะเศรษฐกิจ และอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แนวทางการมีส่วนร่วม 3 ด้าน คือด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้หลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยผู้ปกครองและวิทยากรในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดด้วย และบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ด้านการจัดการเรียนการสอน ควรส่งเสริม ติดตามการเรียนของนักเรียน เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกับทางโรงเรียน ใช้สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทันสมัย จัดได้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียน โดยดึงผู้ปกครองและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าร่วมด้วย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ควรมีการประชาสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ให้ครูประจำชั้นไปเยี่ยมนักเรียนพร้อมกับครูแนะแนวเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครองเรื่องความเข้าใจในหลักสูตร และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยเสริมครูได้อย่างเต็มที่และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ด้านที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ซึ่งจะเป็นวิธีที่ทำให้ทราบว่าบุตรหลานของตนเองมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร มีผลการเรียนอยู่ในระดับใด มีปัญหาอะไรที่ต้อง

ช่วยเหลือ ทางโรงเรียนควรให้ผู้ปกครองได้รับทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้นและสม่ำเสมอ โรงเรียนควรรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองและร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน ครูควรให้ความเป็นกันเอง ให้โอกาสและเวลาใกล้ชิดกับผู้ปกครองมากขึ้นมีอรรถาธิบายอันดี ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง ให้โรงเรียนมีความอบอุ่นเหมือนบ้าน และผู้ปกครองควรเปิดโอกาสให้ครูได้ไปเยี่ยมบ้าน เพื่อที่จะได้เกิดความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับบ้านในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของโกลด์ (Gold, 2000) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นเรื่องการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลาเดลเฟีย ผลการศึกษาพบว่า สื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัว โรงเรียนคือการจัดการศึกษาของชุมชน เป็นเป้าหมายให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ และทำให้การเรียนรู้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้นการสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ด้านที่ 4 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียน ด้านการร่วมตัดสินใจในนโยบายบริหารโรงเรียน ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองนักเรียนยังไม่ให้ความสำคัญในการ เข้าร่วมในการตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียนเท่าที่ควร ซึ่งในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบายบริหารโรงเรียนของผู้ปกครองนั้น บทบาทของผู้ปกครองที่จะต้องปฏิบัติ คือการทำหน้าที่ในสภาผู้ปกครอง สมาคมผู้ปกครองและครูหรือ คณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำหน้าที่สอดคล้องดูแล ร่วมตัดสินใจ และวางแผนการพัฒนา โรงเรียน สามารถร่วมกำหนดนโยบายการศึกษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อบุตรหลานของตน ผู้ปกครองจะเกิดความรู้สึกรับผิดชอบในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของบุตร หลานพวกเขา ทั้งนี้ทางโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมหลากหลายให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและ วางแนวทางของโรงเรียน กำหนดเป้าหมายและภารกิจของโรงเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชน จัดตั้งสภาผู้ปกครองและครูขึ้นมีหน้าที่ให้การช่วยเหลือและแก้ปัญหาต่าง ๆ ในโรงเรียน รวมทั้งตรวจสอบการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน ความก้าวหน้าของนักเรียนและประเมิน หลักสูตรการเรียนของโรงเรียนด้วยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พจนี สะเพียรชัย (2536: 11) และงานวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2544 :36) ที่ กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนที่มีต่อโรงเรียนเป็นไปอย่างผิวเผิน ส่วนใหญ่มักจะเป็นไปในรูปแบบของการบริจาคเงิน หรือการให้ความช่วยเหลือทางด้านวัตถุเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น และการขอเป็นเพียงผู้รับบริจาคหรือผู้รับนโยบายเพื่อปฏิบัติตามเท่านั้น ยังไม่ค่อยรักและผูกพัน และไม่มีความรู้สึกว่าต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

จากผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา

โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การมีส่วนร่วมของของกลุ่มตัวอย่างในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศและอายุ พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ที่มีเพศต่างกันและอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา พุทธินันท์ (2549) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและการได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญ จังหวัดชลบุรี พบว่า ความต้องการและการได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญ จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ความต้องการและการได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ การได้มีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ผลจากการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการ

ศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามเพศและอายุ พบว่าผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเพศต่างกันและอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เขยวิทยาทาน) สังกัดเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมประสงค์ บุรพัฒน์ (2550) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านบริหารงานทั่วไป ด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบริษัทไทยกลีกรสงเคราะห์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ชลบุรี เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและด้านบริหารทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามเพศ รายได้ และอายุ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเป็นที่ปรึกษาชมรม ชุมนุมของนักเรียน และมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการและกระบวนการเสริมหลักสูตร
- 1.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปกครองเป็นวิทยากรพิเศษในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ตามความถนัดและโอกาสอันควร
- 1.3 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูควรทบทวนบทบาทของตนเอง ในการส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนไปพร้อมกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยการสร้างบรรยากาศ และสัมพันธภาพอันดีกับผู้ปกครอง รวมทั้งจัดกิจกรรมที่น่าสนใจใน เวลา สถานที่ และโอกาสอันเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้นด้วยความรู้สึที่ดี เข้าใจและเต็มใจ ไม่ได้เป็นการบังคับหรือมาเข้าร่วมแบบเสียไม่ได้ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีกับทุกฝ่าย
- 1.4 ควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในเรื่องของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านต่างๆ พร้อมทั้งจัดตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเครือข่ายผู้ปกครองในแต่ละห้องเรียน เพื่อประสานประโยชน์ซึ่งกันและกันอย่างใกล้ชิด อันจะเป็นสัมฤทธิ์ผลอันดีทั้งต่อนักเรียน ครู ผู้ปกครองและโรงเรียน
- 1.5 การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองควรคำนึงถึงศักยภาพความพร้อม ความถนัดและความสนใจของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาแต่ละด้าน โดยเฉพาะในด้านที่ ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองน้อย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม (เชยวิทยาทาน) สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น
- 2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเจษฎาราม(เชยวิทยาทาน)สังกัดกองการศึกษา เทศบาลนครสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรอื่น ๆ เช่น จำนวนบุตร ช่วงชั้นอายุของนักเรียน สถานภาพสมรส เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- พจน์ สะเพียรชัย. (2536). ผู้บริหารสถานศึกษากับการวิจัยเพื่อสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้.
กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนแห่งการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- วิภา วาจาสิทธิ์.(2550).การการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา
โรงเรียน อนุบาลระยอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต :มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รุ่ง แก้วแดง.(2546). ประกันคุณภาพการศึกษาทุกคนทำได้ไม่ยาก. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิชย์.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์.(2542).การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก สาขาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
เสริมศักดิ์ วศิตาภรณ์.(2537).ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
บริหาร การศึกษา. ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและแนวโน้มทางการ บริหารการศึกษา
หน่วยที่7 นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544. คู่มือการดำเนินงาน เครือข่ายพ่อแม่
ผู้ปกครองเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์.(2542). การสอนซ่อมเสริม.กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : เอส. ดีเพรส.
- Gold.S.F.. 2000. **Community organization at a neighborhood high school** : promises and
dilemmas in building parent – educator partnership and collaboration. Proquest Digital
Dissertation : 60(7).